

การประชุมวิชาการการวิจัยระบบสาธารณสุขประจำปี ๒๕๕๖
"การลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มความเป็นธรรมด้านสุขภาพ"

การขับเคลื่อนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ในระบบบริการสุขภาพ

สัมฤทธิ์ ศรีธำรงสวัสดิ์

๒๕ เมษายน ๒๕๕๖

การขับเคลื่อน...ที่ผ่านมา

- คณะกรรมการและสำนักงานพัฒนาระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพแห่งชาติ
- การขับเคลื่อนของภาคการเมืองโดยนายกรัฐมนตรี
- คณะกรรมการกำหนดระบบบริหารยา เวชภัณฑ์ การเบิกจ่ายค่าตรวจวินิจฉัยและค่าบริการทางการแพทย์
- ทิศทางการปฏิรูปในระยะต่อไป

๑. คณะกรรมการและสำนักงานพัฒนาระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพแห่งชาติ

- ประสิทธิภาพของการขับเคลื่อนที่จำกัดของคณะกรรมการประสานสามกองทุน – ดำเนินการได้เฉพาะในประเด็นเชิงเทคนิค
- คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คสช.) เสนอ กรม.ให้จัดตั้งกลไกเพื่อพัฒนาข้อเสนอและออกแบบการจัดการระบบการเงินการคลัง และได้รับความเห็นชอบ ๒๙ มิ.ย. ๕๓
- สำนักงานพัฒนาระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพแห่งชาติ (สพคส.) ตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกฯ ๑ พ.ย. ๕๓ มีอายุการทำงาน ๓ ปี
- กำหนดเป้าหมายและกรอบประเด็นสำคัญการพัฒนา 5 ด้าน

**1. ออกแบบระบบ
บริการสุขภาพที่พึง
ประสงค์ เช่น ระบบ
ปฐมภูมิ ระบบฉุกเฉิน
ระบบการดูแลโรค
เรื้อรัง ฯลฯ**

**2. การออกแบบระบบ
การเงินการคลังด้าน
สุขภาพที่พึงประสงค์ เช่น
ทรัพยากร (งปม.) และ
แหล่งที่มาของ งปม./ การ
กระจายและการจัดสรร/
ระบบการซื้อบริการ**

**3. การสนับสนุน
ระบบสุขภาพ เช่น
ระบบข้อมูลสารสนเทศ
ด้านสุขภาพ/ การ
ประเมินความคุ้มค่า
ของเทคโนโลยี**

เป้าหมาย คุณภาพ
ประสิทธิภาพ ความ
เป็นธรรม และการ
สนองต่อความ
ต้องการประชาชน

**4. ขุดสิทธิประโยชน์
เช่น ประเภทบริการ
เงื่อนไขการใช้บริการ
สิทธิเลือกรับบริการ
การจ่ายร่วม
การสาธารณสุข
มาตรการสังคม**

**5. การกำกับ ดูแล/
อภิบาลระบบภาพรวม/
กลไกการกำกับการ
บริหารการเงิน/ การ
จัดบริการ/ การจ่ายเงิน/
การตรวจสอบ**

ปีที่ 1

ปีที่ 2

ปีที่ 3

ระยะยาว

-สร้างภาพอนาคตและข้อเสนอเชิงนโยบายในการออกแบบระบบ (Grand design) โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย เพื่อให้ระบบมีความเป็นธรรม ประสิทธิภาพ ยั่งยืน โปร่งใสและตรวจสอบได้

ระยะสั้นภายใน 3 ปี

-ผลักดันให้มีการจัดตั้งกลไกกลางที่ใช้ร่วมกัน

Case
mix

Data
standard

Audit

Data
center

claim

-พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการคลัง

วิธีและ
อัตราจ่าย
มาตรฐาน

การร่วม
จ่าย

การคลัง
เพื่อ
สุขภาพ

การคลังเพื่อ
การ
สาธารณสุข

ระบบการจ่าย
เพื่อพัฒนา
บริการ

ผลการดำเนินงาน

- ร่างภาพที่พึงประสงค์ของระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพแห่งชาติ
- ร่างยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพัฒนาระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ
- ร่างแผนปฏิบัติการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมทางสังคมและสื่อสาธารณะ
- สนับสนุนกิจกรรมการดำเนินงานบูรณาการของสามกองทุน
- **กรม.มีมติยกเลิกระเบียบสำนักนายกฯ เมื่อวันที่ ๒๔ เม.ย. ๕๕**

๒. การขับเคลื่อนภาคการเมืองโดยรัฐบาล

- การบูรณาการการบริหารระบบประกันสุขภาพ เป็นนโยบายเร่งด่วนที่แถลงต่อรัฐสภา ๒๓ ส.ค. ๕๔
- ไม่มีกลไกถาวร เป็นเพียงการประชุมที่ทำเนียบโดย นายกฯ เป็นประธาน มีการประชุมไปแล้ว ๖ ครั้ง (นับถึง ๒๑ ส.ค. ๕๕)
  1. บูรณาการการจัดระบบบริการและชดเชยกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉินสามกองทุน เริ่ม ๑ เม.ย. ๕๕
  2. บูรณาการการจัดระบบการจ่ายยาต้านไวรัสเอดส์ เริ่ม ๑ ต.ค. ๕๕
  3. บูรณาการจัดบริการกรณีไตวายเรื้อรัง เริ่ม ๑ ต.ค. ๕๕
  4. การบูรณาการการรักษาโรคมะเร็งที่พบบ่อยให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
  5. มีนโยบายให้ สปสช. เป็น National Clearing House

๓. คณะกรรมการกำหนดระบบบริหารยา เวชภัณฑ์ การเบิกจ่ายค่าตรวจวินิจฉัยและ ค่าบริการทางการแพทย์

- ตั้งโดยมติ ครม. วันที่ ๒๐ พ.ค. ๕๕ โดยมี รมว.สธ.เป็นประธาน และอธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นเลขา มีบทบาทจัดทำข้อเสนอต่อ ครม.เพื่อเห็นชอบ และเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ
  1. คณะอนุกรรมการเจรจาต่อรองราคายาและเวชภัณฑ์
  2. คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ
  3. คณะอนุกรรมการกำหนดแนวเวชปฏิบัติ ขอบ่งชี้การใช้ยา การตรวจวินิจฉัยโรคและการรักษาพยาบาล
  4. คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบการตรวจสอบการรักษาพยาบาล และการเบิกจ่าย
  5. คณะอนุกรรมการพัฒนาบัญชียาและรหัสยามาตรฐาน
  6. คณะอนุกรรมการปรับปรุงกลไกการจ่ายโดยกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วม
  7. คณะอนุกรรมการระบบข้อมูลบริการทางการแพทย์

บทสรุป

- การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในระบบประกันสุขภาพนั้นต้องอาศัยอำนาจสั่งการทางการเมือง การขับเคลื่อนปกติไม่ค่อยบังเกิดผล
- จำเป็นต้องมีกลไกระดับชาติในการชี้แนะและกำหนดนโยบาย ตลอดจน กฎ กติกา และมาตรฐานต่างๆ รวมถึงการกำกับติดตาม
- จำเป็นต้องมีการบูรณาการการบริหารจัดการระบบประกันสุขภาพให้มีเอกภาพและมาตรฐานเดียวกัน ขณะเดียวกันเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลการบริหารระบบควรแยกบทบาทการบริหารข้อมูลการจ่ายจากการบริหารกองทุน
- กระจายบทบาทการซื้อและจัดบริการไปยังระดับเขต
- กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดการยกระดับบริการและลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกองทุนและพื้นที่